

Region

Województwo podkarpackie położone jest w południowo-wschodniej części Polski. Od strony południa graniczy na odcinku długości 134 km ze Słowacją, a od strony wschodu z Ukrainą na odcinku długości 236 km. Tym samym jest najdalej na południowy wschód wysuniętym województwem Polski. Od północy i zachodu województwo sąsiaduje z województwami: lubelskim, świętokrzyskim i małopolskim. Północno-zachodnia granica Podkarpackiego opiera się o największą polską rzekę - Wisłę. Podkarpacie zajmuje obszar 17 844 km², co stanowi 5,7% powierzchni Polski. Około 35% powierzchni porośniętej jest lasem, a prawie 45% objętej zostało różnego formami ochrony przyrody i krajobrazu. Województwo podkarpackie, powstało w wyniku reformy administracyjnej w 1999 r. W skład województwa podkarpackiego wchodzi 21 powiatów ziemskich i 4 grodzkie. Ogółem na terenie Podkarpackiego jest 159 gmin: 16 miejskich, 29 – miejsko-wiejskich i 114 wiejskich. 44 miejscowości ma prawa miejskie. Największe podkarpackie powiaty to: rzeszowski – ziemski (166 tys.), mielecki (136 tys.), dębicki (134 tys.), jasielski (125 tys.), jarosławski (124 tys.) i stalowowolski (116 tys.). Ogółem województwo podkarpackie liczy przeszło 2,1 miliony ludności a średnia gęstość zaludnienia wynosi 118 osób/km². Według ostatnich danych GUS-u średnia życia w województwie jest najwyższą w Polsce i wynosi odpowiednio: mężczyźni 73 lata kobiety 81 lat. Największym miastem województwa jest jego stolica Rzeszów. Do grona dużych podkarpackich miast należą także: Przemyśl, Stalowa Wola, Mielec, Tarnobrzeg, Krosno, Dębica, Jarosław, Sanok i Jasło.

Obszar woj. podkarpackiego obejmuje: środkową część Podkarpacia, w jego obrębie wschodnią część Podkarpacia Północnego (wschodnią część Kotliny Sandomierskiej), zachodnią część Zewnętrznych Karpat Zachodnich, a w ich obrębie wschodnią część Pogórza Środkowobeskidzkiego (w części lub w całości: Pogórze Ciężkowickie, Pogórze Strzyżowskie, Pogórze Dynowskie, Pogórze Przemyskie, Obniżenie Gorlickie, Kotlina Jasielsko-Krośnieńska, Pogórze Jasielskie i Pogórze Bukowskie) i wschodnią część Beskidów Środkowych (Beskid Niski), zachodni skrawek Zewnętrznych Karpat Wschodnich, a w ich obrębie zachodnią część Beskidów Wschodnich (Góry Sanocko-Turczańskie i Bieszczady Zachodnie), niewielki fragment Roztocza. Pod względem historycznym woj. podkarpackie obejmuje południowo-wschodnią część Małopolski. Trzy największe rzeki w województwie to prawe dopływy Wisły: San i Wisłoka oraz dopływ Sanu: Wisłok. Rzeki Strwiąż oraz Mszanka uchodzą do Dniestru i należą do zlewni Morza Czarnego. Wszystkie pozostałe należą do zlewni Morza Bałtyckiego. Rzeki regionu są uważane za jedne z najczystszych w kraju.

Gospodarka

Trwająca od roku 1989 transformacja gospodarki centralnie sterowanej na gospodarkę rynkową, w której podstawową rolę odgrywają reguły konkurencji i rynku, spowodowała konieczność restrukturyzacji przedsiębiorstw przemysłowych oraz reformy usług publicznych. Dotyczy to zwłaszcza dużych przedsiębiorstw przemysłowych, historycznie związanych z budową COP-u oraz przekształceń powstałych do tej pory struktur przemysłowych, które znajdą swoje miejsce w gospodarce rynkowej, przy silnej konkurencji przedsiębiorstw państw ekonomicznie rozwiniętych. Ważną rolę w gospodarce województwa podkarpackiego odgrywa przemysł. Udział produkcji przemysłowej w PKB województwa wynosi około 30%.

Produkcja ta stanowi także około 5% produkcji przemysłowej kraju. W strukturze gałęziowej przemysłu województwa, dominują przemysły: lotniczy, elektromaszynowy, chemiczny i spożywczy, które wytwarzają łącznie prawie 70% produkcji przemysłowej województwa. Ważną rolę odgrywają także: przemysł szklarski, materiałów budowlanych, drzewny oraz lekki. W strukturze podmiotowej przemysłu dominują duże przedsiębiorstwa sektora publicznego, oraz liczne, małe i średnie zakłady produkcyjno-usługowe. Drugą podstawową gospodarki województwa jest rolnictwo. W porównaniu do reszty kraju, województwo podkarpackie na większości swojego obszaru ma dobre warunki naturalne dla rozwoju rolnictwa. Rolnicza przestrzeń produkcyjna stwarza warunki do rozwoju pracochłonnych kierunków produkcji, w tym zdrowej żywności, oraz przetwórstwa rolno - spożywczego. Dominują małe gospodarstwa rolne o średniej powierzchni 3,5ha. Trzecia podstawowa gałąź gospodarki województwa podkarpackiego to rekreacja-wypoczynek i turystyka. Rozwój gospodarczy regionu zdeterminowany jest położeniem geograficznym. Tutaj krzyżują się arterie komunikacyjne o znaczeniu międzynarodowym i krajowym, oraz regionalnym na kierunkach zachód - wschód, oraz północ - południe.

Przez województwo przebiega główna oś komunikacji drogowej z zachodu na wschód, wzmocniona przewidywaną budową autostrady, powiązania komunikacyjne północ - południe, jako przyszłe drogi ekspresowe wiążące kraje nadbałtyckie z południem (Białystok - Lublin - Rzeszów - Koszyce - Bukareszt; Gdańsk - Łódź - Piotrków - Kielce - Rzeszów - Barwinek) i lotniska: w Rzeszowie, Mielcu, Krośnie i Turbii. Wzrost gospodarczy wspomaga całe otoczenie o charakterze usługowo - handlowym oraz instytucje otoczenia biznesu, związanymi m.in. z wymianą handlową międzynarodową, szczególnie z Ukrainą i Słowacją. Wymienione elementy zagospodarowania przestrzennego województwa oraz ich miejsce i znaczenie w gospodarce przestrzennej kraju wskazuje, że pozycja społeczno - gospodarcza województwa podkarpackiego jest znaczna. Przejawia się to szczególnie w jego funkcjach usługowych na rzecz innych obszarów Polski, co wynika z produkcyjnego i usługowego potencjału województwa o znaczeniu krajowym.

Turystyka

Podkarpacie jest jednym z najmniej zurbanizowanych województw w Polsce i jednym z najczystszych ekologicznie regionów kraju. Na terenie województwa znajdują się góry Beskidu Niskiego - to najniższe, ale za to najbardziej rozległe pasmo Beskidów, które ciągnie się od Przełęcz Tylickiej po Łupkowską. Niezbyt wysokie szczyty (najwyższy to Lackowa - 997 m), łagodne stoki gęsto porośnięte lasami, zamieszkałymi przez dziką zwierzynę i rzadkie gatunki ptaków oraz malownicze przełomy rzek, wychodnie skalne i liczne jaskinie przyciągają turystów swym urokiem i tajemniczością. Bieszczady - te położone na pograniczu ze Słowacją i Ukrainą malownicze góry, mimo wdzierającej się zewsząd cywilizacji, pozostają nadal jednym z ostatnich dzikich zakątków Europy. To właśnie tu spotkać można żubra czy rysia, usłyszeć ryk jeleni i wycie wilków, tu też zadziwia bogata roślinność, a widoki, jakie rozciągają się z połonin oraz z najwyższych bieszczadzkich szczytów (m.in. z Tarnicy - 1346 m i Halicza - 1333 m), zachwycają każdego. Swoistą atrakcją jest szczyt Kremenaros, na którym zbiegają się granice trzech państw: Polski, Ukrainy i Słowacji. Znajduje się tu również Pogórze Karpackie, oraz nizina Kotliny Sandomierskiej i część południowego Roztocza. Województwo podkarpackie jest regionem, na terenie którego od wieków przenikały się różne kultury, tradycje i religie. Obok Polaków i Żydów żyli tu również Łemkowie, Bojkowie, Ukraińcy, Wołochowie i Słowacy. Dziś o tej niezwykłej wielokulturowości świadczą głównie zabytki architektury sakralnej (kościóły, cerkwie i synagogi). Przetrwało tu również wiele dawnych zwyczajów i obrzędów, które przypominane są podczas różnego rodzaju imprez folklorystycznych.

Krajobrazu Podkarpacia dopełnia piękna zabytkowa architektura miast i miasteczek oraz pałace i zamki znanych polskich rodów arystokratycznych. Dzięki swym licznym walorom: bogactwu flory i fauny, ciekawym szlakom turystycznym, pięknym krajobrazom i architekturze oraz oryginalnej kuchni regionalnej, województwo podkarpackie jest jednym z najbardziej atrakcyjnych regionów Polski. Województwo podkarpackie rozciąga się obecnie na terenach, które w dawnych czasach wchodziły w skład m.in. województw ruskiego i bełskiego, należących do Korony Królestwa Polskiego. Dziedzictwo historyczne województwa podkarpackiego znajduje swoje odzwierciedlenie w jego herbie. Na czerwono-błękitnej tarczy, po lewej stronie herbu widnieje srebrny gryf z koroną na głowie, symbolizujący wpływy województwa bełskiego, po prawej natomiast znajduje się wizerunek złotego lwa, również w koronie - symbol dawnego województwa ruskiego ze stolicą we Lwowie. Nad gryfem i lwem, wspinającymi się przednimi łapami do góry, widnieje srebrny krzyż kawalerski, łączący oba te symbole. Krzyż ten to główny element herbu Rzeszowa - stolicy województwa podkarpackiego (był on w herbie miasta już od co najmniej XV w.). Herb województwa umieszczany jest m.in. na budynkach, będących siedzibami władz województwa, na fladze i pieczęciach urzędowych oraz na tablicach ustawionych na jego granicach.

Atrakcyjność Inwestycyjna

Podkarpacie może zaoferować wiele potencjalnym inwestorom chcącym inwestować na terenie województwa podkarpackiego. Powstała tu Specjalna Strefa Ekonomiczna EURO-PARK MIELEC, Łączny obszar mieleckiej strefy wynosi 786,8 ha.

Specjalna Strefa Ekonomiczna WISŁOSAN, Obszary w TSSE WISŁOSAN – 1 212,83 ha

Podkarpacki Park Naukowo-Techniczny, obszar działania dzieli się na 3 strefy:

- Strefa S1 - Jasionka
- Strefa S2 - Rogoźnica
- Strefa S3 - Preinkubator Akademicki,

Park Przemysłowy Gminy Leżajsk, oferujące atrakcyjne warunki terenowe jak i ulgi podatkowe dla inwestorów. Na terenie Podkarpacia działają liczne stowarzyszenia skupiające licznych producentów z różnych branż celem wspierania rozwoju gospodarczego regionu np. Stowarzyszenie Grupy Przedsiębiorców Przemysłu Lotniczego Dolina Lotnicza - AVIATION VALLEY.

Województwo posiada zaplecze naukowe w postaci uczelni wyższych Politechniki Rzeszowskiej i Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz wielu innych uczelni i szkół technicznych oraz zawodowych pozwalających kształcić wykwalifikowaną kadrę na potrzeby powstających na Podkarpaciu firm. Na Podkarpaciu znajduje się doskonała dla rozwoju gospodarczego infrastruktura komunikacyjna, znajdują się tu lotniska w tym rozbudowywane lotnisko międzynarodowe w Jasionce. Łączą się tu główne trakty komunikacyjne w kierunku Ukrainy i Słowacji, powstają nowe drogi oraz łączące wschód z zachodem oraz północ i południe Polski, autostrady.

W województwie podkarpackim działa z powodzeniem wiele firm znanych w całej Polsce i na świecie między innymi Zelmer S.A. lider małego AGD w Polsce, który zainwestował w nowy zakład w jednej ze stref ekonomicznych; Asseko Poland S.A. lider rynku informatycznego w Polsce; WSK PZL Rzeszów S.A. zajmujący się produkcją komponentów lotniczych i kompletnych jednostek napędowych; Huta Stalowa Wola producent maszyn do robót drogowych i ziemnych oraz sprzętu dla wojska czy PZL Mielec produkujący śmigłowce BLACK HAWK i wiele innych. Na terenie specjalnych stref ekonomicznych inwestuje wiele zagranicznych firm między innymi MTU Aero lider przemysłu lotniczego oraz BorgWarner Turbo& Emissions Systems.

